

INHOUD

3 DH2019-spreker Johanna Drucker aan het woord

5 Hermens over digitale hulp voor technische kunstgeschiedenis

6 Bronnen volkstellingen checken met tabellen

6 Data verzamelen met ODISSEI en LISS panel

7 Flora en fauna online beter vindbaar maken

7 Onderzoek met rapbot: wat is echt en wat niet?

8 Gastcolumnist Dyksta: Samen kom je verder

E-data wordt gratis toegezonden aan relaties van de stakeholders. Ook een uitgave ontvangen? Mail de redactie: edata@dans.knaw.nl.

Scan deze QR-code met een smartphone om de website van E-data te bezoeken. edata.nl

DANS biedt toegang tot schatten aan informatie

Klein én fijn: subsidie voor kleine dataprojecten

Met de oprichting van DANS in 2005 werden ook de Kleine Data-projecten-subsidies (KDP's) in het leven geroepen. Anno 2019 zijn al zo'n honderd projecten succesvol afgerond. *Nina Westzaan*

“Door gebrek aan tijd, kennis of middelen liggen veel waardevolle data nog bij onderzoekers ‘in de la’.” Aan het woord is Henk Harmsen, adjunct-directeur van DANS. “Iedereen zou altijd toegang moeten hebben tot deze informatie. DANS stimuleert onderzoekers om hun gegevens te delen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van onze diensten of een training over researchdata-management te volgen. De KDP-subsidie is ook een manier om onderzoekers te stimuleren waardevolle data FAIR te maken.”

Open access

Een van de KDP-subsidies werd verstrekt aan ‘Tell Deir Alla’ (2018). Dit project, geleid door dr. Gerrit van der Kooij, ontsluit een schat aan gedigitaliseerde, open access veldwerkdokumentatie. Het gaat om opgravingswerkzaamheden van 1976 tot 2009, van een uniek inter-

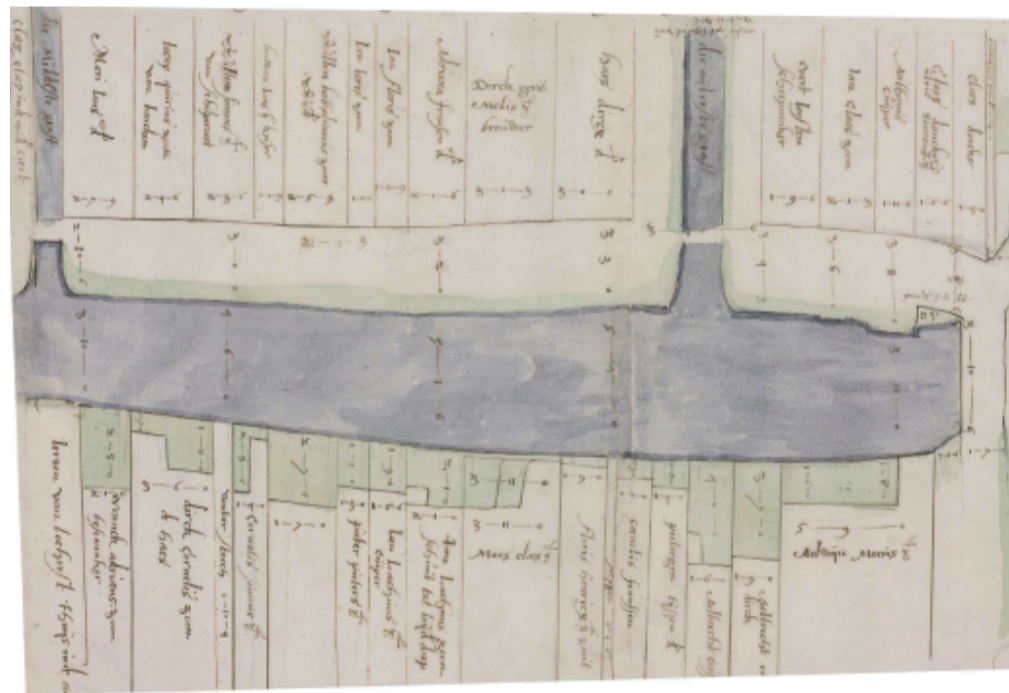
De data van ‘Excavation archive of the Tell Deir Alla project, Jordan’ is open access beschikbaar via EASY. foto dr. G. van der Kooij. DOI: 10.17026/dans-xs5-kpqn

nationaal-regionaal samenwerkingsproject in de Jordaanvallei. Voorheen was het een analogo archief, door de KDP-subsidie van DANS hebben Nederlandse en internationale onderzoekers nu direct toegang tot onder andere de verslagen, kleurenfoto's en veldtekeningen. “Open access biedt handvatten voor een voortdurende dialoog

over de data en een hernieuwde blik op opvattingen over het verleden,” stelt Van der Kooij. Een andere KDP-subsidie werd verstrekt aan dr. Roos van Oosten en dr. Arie van Steensel. Hun KDP ‘Ranking the Towns’ heeft bijgedragen aan de realisering van fase twee van het grotere project ‘Mapping Historical Leiden: A Dynamic and Digital Atlas’. “Voor een gezond wetenschappelijk veld zijn kleine projecten onmisbaar,” stelt Van Oosten. In haar KDP bracht ze van acht steden informatie uit verschillende bronnen bijeen in een GIS-kaart. “GIS is een machtig mooi middel om stadshistorische ontwikkelingen te analyseren en te visualiseren en bij uitstek geschikt voor interdisciplinaire samenwerking, maar een goede kaart en onderliggende databases maken, is ook complex en tijdsintensief. Over één lijn op de kaart kan soms een historische verhandeling geschreven worden. Waarom staat die lijn daar en niet een huizenblok verderop?” De KDP-subsidie en het deponeren van de data luiden het begin in van een volgende fase. “In de nabije toekomst bouwen de betrokken onderzoekers voort op de inzichten, kennis en vaardigheden die dit KDP-project opleverden.”

Maak kans op een KDP-subsidie

Meer voorbeelden van verstrekte KDP's en informatie over het aanvragen van een subsidie staat op de website van DANS. dans.knaw.nl

Deze deelkaart van het middeleeuwse grachtenbeeld van Leiden is met ander kaartmateriaal uit de dataset te projecteren in GIS-applicaties. Alle deelkaarten samen vormen een totaalkaart met coördinaten. credits dr. A. van Steensel. DOI: 10.17026/dans-xng-asq2

Digitale Charterbank Nederland online

172.000 oorkonden doorzoekbaar

De Digitale Charterbank Nederland maakt historisch onderzoek in Nederlandse oorkonden mogelijk.

Jan Burgers en Rik Hoekstra

Oorkonden zijn vaak de oudste overgebleven documenten van een plaats. Alleen al op Nederlands grondgebied zijn er tienduizenden bewaard gebleven, vanaf de tiende

tot het begin van de negentiende eeuw. Als precies gedateerde juridische documenten vormen charters, zoals oorkonden ook genoemd worden, een exacte en betrouwbare kennisbron. De rechtshandelingen, plaatsen en personen weerspiegelen de toenmalige realiteit, vrijwel alle aspecten van de maatschappij passeren de revue. Op basis van charters kunnen politieke, sociale, economi-

sche en kerkelijke ontwikkelingen worden onderzocht. Ook kunnen familiegeschiedenissen of topografische omstandigheden worden gereconstrueerd, zowel lokaal als in een breder verband, zowel in een momentopname als over een langere periode.

De juiste informatie

Tot op heden werd dit rijke materi-

aal weinig gebruikt in historisch onderzoek. Oorkonden liggen namelijk verspreid over honderden archieffondsen in tientallen archiefbewaarplaatsen. Hoe kan een onderzoeker in dat gefragmenteerde veld de juiste informatie vinden? De Digitale Charterbank Nederland (DCN) biedt de oplossing.

Vervolg op pagina 2